

Obsah

Úvod k českému vydání	17
Autorova předmluva k prvnímu vydání	19
Autorova předmluva k šestému vydání	22
I. Období primitivů a jarmarečního kina (1895–1908)	25
Bratři Lumièreové	28
DOCELA OBYČEJNÁ UDÁLOST...	
Méliès	30
UČINIL Z FILMU PODÍVANOU	
Brightonská škola	32
FOTOGRAFICKÝ ÚHEL POHLEDU	
V New Yorku	33
REVOLVER MÍŘIL PŘÍMO NA DIVÁKA	
Teoretici	36
Průkopník seriózní reflexe	
II. Film si vytváří vlastní řeč (1908–1918)	39
Film d'art	40
POVÁŽLIVÁ HERECKÁ SMĚŠNOST	
Italské monumenty	42
ŽIVÍ SLONI V AKCI	
Griffith	43
ZÁKONODÁRCE	
Senzační filmy	45
KAVALKÁDY A ZLOČINY	
Komici	46
CYLINDR A SEŠMATLANÉ BOTY	
Melodrama	49
VZLYKOT NEŠŤASTNÝCH LÁSEK	

První světová válka	51
NEDOSTATEK OHLASU	
Teoretici	52
Syntetické umění	
III. Velké období němého filmu	
(1918–1930)	53
Skandinávie	55
V HLAVNÍ ROLI PŘÍRODA	
Německo	59
POCHOD HRŮZY / KAMMERSPIEL, NĚMÁ HRA SVĚTEL / PABST A REALISMUS	
Francie	66
IMPRESIONISTÉ / PRO MASOVÉHO DIVÁKA / AVANTGARDA – VŠECHNO JE TŘEBA TEPRVE OBJEVIT	
SSSR	72
NEJDŮLEŽITĚJŠÍ Z UMĚNÍ / JEN SE RYCHLE PŘÍZPŮSOBILI / GÉNIUS EJZENŠTEJN / PĚVEC PUDOVKIN / BÁSNÍK DOVŽENKO / NOVÁ FORMA PRO NOVÝ OBSAH	
USA	87
FINANČNÍ MAGNÁTI V SHOWBYZNYSU / V HOLLYWOODU SE TŘPYTÍ HVĚZDY / FILMOVÉ SÉRIE A ŽÁNRY / KDYŽ KOMEDIE BYLA KRÁLEM / TVŮRCI S VLASTNÍM RUKOPISEM / IMPORT EVROPANŮ / ABY ZŮSTALA ZACHOVÁNA SKUTEČNOST	
Ti ostatní	106
PROVINČNÍ KOMPLEXY	
Teoretici	108
Člověk spatřil sám sebe	
IV. Nová zkouška samostatnosti	
(1928–1939)	111
USA	116
PROBLÉMY V DISTRIBUCI / NOVÝ ŽÁNŘ: HUDEBNÍ FILM / REALISTÉ SE ZMOCŇUJÍ MLUVENÉHO SLOVA / SÍLA MÍSTO IDEÁLŮ / TARZANI A KING KONGOVÉ / DIVÁCI JSOU JAKO DVANÁCTILETÉ DĚTI / SMÍCH V „BLÁZNIVÉM SVĚTĚ“	
Německo	132
PŘED PÁDEM	
Francie	138
KONZERVOVANÉ DIVADLO? / NALEVO A BLÍŽE ŽIVOTU / TEMNÝ ROMANTISMUS OSAMĚLÝCH DUŠÍ	

SSSR	146
SLOVO – CENNÝ SPOJENEC / ÉRA „INŽENÝRŮ LIDSKÝCH DUŠÍ“	
Velká Británie	155
NESTAČÍ BÝT MAĎAREM	
Holandsko	158
BLUDNÝ HOLANĎAN POKROKU	
Rakousko	160
VYVANULÝ PŮVAB STARÉHO VALČÍKU	
Maďarsko	161
ČARDAŠ, PUSTA A VODA Z NEBES	
Československo	162
ALUZE BYLY PRŮHLEDNÉ	
Polsko	163
BÍLÁ USEDLOST SE SLOUPOVÝM PRŮČELÍM	
Itálie	166
POSLUŠNÉ ZVEDALI RUCE NA POZDRAV	
Teoretici	168
Film jako partitura symfonie	

V. Druhá světová válka	
(1939–1945)	171
Velká Británie	174
LEPŠÍ NEŽ FIKCE	
USA	176
VSTRÍC K USPOKOJOVÁNÍ PROFESIONÁLNÍ CTIŽÁDOSTI / PRAVDA JE TO I ONO	
SSSR	183
POSÍLIT VŮLI K BOJI	
Francie	187
POETICKÉ ÚNIKY DO MINULOSTI	
Další okupované země	189
MUSELI PŘEČKAT	
Neutrální země	190
MĚLI ŠANCI	
Mexiko	192
NEJVYŠŠÍ OBĚŤ VESNIČANŮ	
Německo	193
ŠKOLA NENÁVISTI	
Itálie	194
ZVÍTĚZILI V BOJI O UMĚNÍ	

VI. Svět po válce (1945–1955)	197
Itálie	203
È FINITA LA GUERRA! / TEN, JENŽ TRPÍ PŘED MÝMI ZRAKY... / NA CESTĚ KOMPROMISŮ / ZASMUŠILÝ ÚSMĚV / PŘÍBĚH O DROBNÉM OBLÁZKU	
Francie	219
NESMĚLÍ REALISTÉ / ČERNÁ MŠE EXISTENCIALISMU / NAPSAT VLASTNÍHO FAUSTA	
Velká Británie	226
„STŘET“ SE SKUTEČNÝM ŽIVOTEM	
USA	230
UŽ NEJSME STEJNÍ / PAN SENÁTOR PŘICHÁZÍ / ODSOUZENÍ KE KALIGRAFIÍ / ZAČÁTKY REKONVALESCENCE	
SSSR	243
PRVNÍ POVÁLEČNÁ LÉTA / VE ZNAMENÍ MONUMENTÁLNOSTI / ZNOVUNALEZENÁ PRAVDA	
Polsko	250
VZDÁLENÝ DÝM STOUPAJÍCÍ Z KOMÍNŮ KREMATORIÍ	
Československo	253
CÍSAŘŮV SLAVÍK A CÍSAŘŮV PEKAŘ	
Maďarsko	257
ČARDÁŠ A PŘEDVOLEBNÍ PLAKÁTY	
Balkán	258
START OD NULY	
Německá demokratická republika	260
NA TROSKÁCH FAŠISMU	
Německá spolková republika	263
TISÍCE POLEHČUJÍCÍCH OKOLNOSTÍ	
Rakousko	263
VŠEOBECNÉ ODPUŠTĚNÍ	
Skandinávie	264
NEJHLUBŠÍ ZÁHADY BYTÍ	
Španělsko	268
ANDALUSKÝ MAŠKARNÍ MUMRAJ	
Latinská Amerika	269
ČERNÉ SVĚTLO	
Asie	270
NÁSILÍ, RAFINOVANOST A DISKRÉTNOST	
Teoretici	276
Proti hypnotizérským snahám režisérů	

VII. Od konce studené války k období contestací (1956–1968)	283
Itálie	289
VŠECHNO JE TAK ŠILENĚ SNADNĚ... / NEUSTÁLÝ BOJ O DEMOKRACII / TRADICE KRÁSNÉ PODÍVANÉ / HOŘKÉ KOMEDIE ANEB KOMEDIE PO ITALSKU	
Francie	299
NOVÁ VLNA SMĚŘUJE K SUBJEKTIVISMU / VZPOURA FOTOGRAFŮ Z MÓDNÍCH ŽURNÁLŮ / STARÁ GARDA SE NEVZDÁVÁ? / FANATICKÝ OBJEKTIVISMUS	
SSSR	311
V HLAVNÍ ROLI ČLOVĚK / HLAD PO POZNÁNÍ NELZE UKOJIT / LITERATURA NA POMOC FILMU / STŘÍDÁNÍ STRÁŽÍ / ĎALEKO OD MOSKVY	
Polsko	323
HRDINSTVÍ A JEHO PROTIKLADY / MORÁLNÍ PROBLÉMY SPOJENÉ S HMOTNÝMI STATKY / OBNOVA ZNEVAŽOVANÉHO ŽÁNRU	
Československo	335
SPOUSTA HÁDANEK K ROZLUŠTĚNÍ	
Maďarsko	340
ZA SAMOSTATNOST V MYŠLENÍ	
Rumunsko	344
SPÁSA V EPICE	
Bulharsko	345
SLUNCE V ERBU	
Jugoslávie	346
POKUŠENÍ K OPAKOVÁNÍ	
Německá demokratická republika	349
NAVZDORY OBROVSKÉMU ZÁZEMÍ	
USA	351
VELKOFILMY VERSUS TELEVIZE / REALISMUS ZÍSKÁVÁ NA CENĚ / V INTIMNÍM LADĚNÍ / VÍCE NEŽ JAKÉKOLIV JINÉ STUDIO / MIMO HOLLYWOOD SE IMPROVIZUJE	
Velká Británie	366
S KAMENNÝM VÝRAZEM / MLADÍ ROZHŇEVANÍ MUŽI VRHAJÍ KAMENY	
Skandinávie	371
ZA KULISAMI ŽIVOTA A SMRTI	
Německá spolková republika	375
AŽ NA ŠŤASTNÉ VÝJIMKY	
Řecko	378
I EURIPIDES SE MŮŽE STÁT SCENÁRISTOU	
Španělsko	379
ZEMĚ „SARDONICKÝCH KOMEDIÍ“	

Mexiko	382
EXTÁZE A MAGIE	
Kuba	383
DEKOLONIZOVAT KULTURU	
Jižní Amerika	384
Z NÁŘKŮ JALOVÉ ZEMĚ	
Další kontinenty	388
OTAZNÍKY	
Indie	390
ZE STŘEDOVĚKU ROVNOU DO SOUČASNOSTI	
Japonsko	391
OSLAVA DIVADLA KABUKI	
Teoretici	395
Podněcuje film „stav vzpoury a neklidu“?	

**VIII. Ve znamení vztahu mezi mocí a společností
(1968–1980) 401**

Itálie	408
REVOLTA / ANALÝZA MOCENSKÝCH MECHANISMŮ / V RŮZNÝCH PODMÍNKÁCH / VELKÁ PODÍVANÁ / SMÍCH A SOUCIT	
Francie	419
PROBUZENÉ VĚDOMÍ MAS / MRAVY A ŽENY / TURPISTÉ – NEJEXTREMĚJŠÍ, NEBO NEJVÝSTIŽNĚJŠÍ? / EXPERIMENTY / VE VÍRU ZÁBAVY	
SSSR	430
NOVÁ INTIMITA / LIDOVÝ PROUD / BRIGÁDA ODMÍTLA PRÉMIE / TAKÉ EPIKA	
Polsko	441
TŘETÍ GENERACE HLEDÁ AUTENTIČNOST / ZVUČNÁ JMÉNA / PLEBEJSKÝ FILM? / HŘMĚNÍ BLÍŽÍCÍ SE BOUŘE / AUTENTIČTÍ A TVOŘIVÍ	
Maďarsko	452
JANCSÓ A ROMANTICI / KOVÁČZ A REALISTÉ	
Balkán	456
NOVÁ MENTALITA	
Československo	461
KRAJINA PO BITVĚ	
Německá demokratická republika	465
VELCÍ UMĚLCI MINULOSTI	
USA	466
ONI SVOBODNÍ NEJSOU / ZPOLITIZOVÁNÍ / NEOROMANTISMUS, NEBO LACINÝ OPTIMISMUS? / KDO JE AMERIČAN? / DOBRODRUŽSTVÍ – BLÍŽE K SOUČASNOSTI / HUDBA A HUMOR	

Velká Británie	479
PROBLÉM TVÁŘE	
Skandinávie	484
STÁLE VE ZNAMENÍ BERGMANA	
Německá spolková republika	487
PŘÍMÉ KONTAKTY S DOBOU / EXISTENCIÁLNÍ NEKLID SYTOSTI	
Švýcarsko	490
NEJEN HODINY S KUKAČKOU	
Řecko	493
NA POZADÍ LEGENDY ÁTREOVČŮ	
Španělsko	494
UMĚLCI PŘEDEŠLI POLITIKY	
Mexiko	496
LIDOVÉ NÁMĚTY SE VYČERPALY	
Kuba	497
REVIDOVAT HOTOVÉ VZORY	
Jižní Amerika	499
NÁSTROJ K OSVOBOZENÍ	
Japonsko	502
SEX JAKO ZÁHUBA	
Austrálie	505
FILMOVÉ ZROZENÍ	
Indie	507
HLEDÁNÍ SPOLEČNÝCH RYSŮ	
Odlehlé kraje	508
OBJEVOVÁNÍ NEZNÁMÝCH HODNOT	
Teoretici	512
Pracuje film výhradně se znaky?	

IX. Soumrak oficiálního umění	
(1980–1990)	519
Polsko	520
NEJEN KONEC JEDNÉ STÁVKY / K PRVNÍ VLÁDĚ BEZ KOMUNISTŮ	
SSSR	528
STAGNACE A PERESTROJKA / NASLOUCHAT ARGUMENTŮM DRUHÉ STRANY	
Maďarsko	535
TAK TO UŽ NEBUDE	
Československo	538
ZMÁST OSTRÁŽITOST DOZORU	

Jugoslávie	539
KOMICKÉ GRIMASY ODPORU A STRACIU	
Bulharsko	541
V ŘÍŠI ABSURDITY	
Německá demokratická republika	542
IDEOLOGICKÁ BDĚLOST	
Německá spolková republika	543
VĚCI KRÁSNÉ A BLÁZNIVÉ / POMĚR K PRVOTNÍMU HRÁČU	
Francie	547
DVA INTIMISTÉ / NA PIEDESTALU I POD NÍM / V RÁMCI OSVĚDČENÝCH ŽÁNŘŮ	
Itálie	555
NĚKOLIK NÁDHERNÝCH PARADOXŮ / METAFORY PROTI UJAŘMENÍ / DESTRUKTIVNÍ A ŠIBENIČNÍ HUMOR	
Velká Británie	561
SPECIFICKY BRITSKÁ IDENTITA	
USA	565
JAK SE ŘEKNE AMERICKY „AUTOR“? / NĚŽNOST INTIMITY / TROCHU DÁL OD POLITIKY / ŽÁNŘ – NOVÝ DOBRODRUŽNÝ FILM / NALÉZT UŘÍZNUTÉ LIDSKÉ UCHO / STŘELBA Z KANÓNU NA VRABCE	
Kanada	587
MODERNIZACE TRADIČNÍ PODÍVANÉ	
Austrálie a Nový Zéland	588
DOMORODCI S ELEKTRONIKOU	
Belgie a Holandsko	589
PŘÍLIŠ BLÍZKO U PAŘÍŽE?	
Skandinávie	591
UPRÁZDNĚNÉ MÍSTO PO BERGMANOVĚ	
Švýcarsko a Rakousko	593
PROVINCIONALISMUS ÚMYSLNÝ I NECHTĚNÝ	
Řecko	594
ANGELOPULOS, A PAK...	
Turecko	596
JIŽ MNOHO NA PRODEJ	
Izrael	597
ZNEUZNANÁ PARTYZÁNKA	
Afrika	598
JEN NEHLADIT	
Španělsko	599
VELÁZQUEZ SCENÁRISTOU?	

Portugalsko	603
NEPLODNÁ IZOLACE	
Latinská Amerika	604
SPOLEČNĚ ASPIRACE KONTINENTU / MAGICKÝ REALISMUS	
Čína	609
KDYŽ DOBRÉ BYLO PROHLÁŠENO ZA ŠPATNÉ	
Japonsko	611
SAMURAJSKÉ I PLEBEJSKÉ	
Dálný východ	614
TYGRÍCI PŘIPRAVENÍ KE SKOKU	
Indie	615
TŘI FILMY DENNĚ	
Teoretici	617
Originalita zlevnila	

X. Elektronika chce diktovat nová pravidla (1990–2005)	621
USA	632
SKUTEČNĚ A DOMNĚLÉ POČÍTAČOVÉ ZÁZRAKY / TAJEMNĚ A TEMNĚ / ODPOSLECH LIDSKÝCH DUŠÍ / Z PRVNÍCH NOVINOVÝCH STRÁNEK / Z OBLASTI FILMOVÉHO SMÍCHU / AUTOREM NENÍ ČLOVĚK DOŽIVOTNĚ	
Kanada	659
ŽIVOT JAKO ELEKTRONICKÁ HRA	
Velká Británie a Irsko	662
REALISMUS NESNADNÉHO ŽIVOTA / PRONIKNOUT POD POVRCH UDÁLOSTÍ / SILNÉ OSOBNOSTI / SOUČASNOSTÍ NAVRÁCENÁ MINULOST	
Francie	673
TEKTONICKÉ PROMĚNY MORÁLKY / PROZATÍM VŠE V POŘÁDKU / ZAPÁLIT SI CIGARETU, NEBO JI ODHODIT?	
Belgie a Holandsko	688
VELKORYSE A S CITEM	
Rakousko a Švýcarsko	691
ČTYŘI PŮJČENÁ VEJCE	
Itálie	692
V KRUHU UZNÁVANÝCH MISTRŮ / REALITA JAKO HRA	
Německo	698
PO OBOU STRANÁCH ZDI	
Polsko	703
NOVÉ VZORCE NÁRODNÍ IDENTITY	

Rusko	714
TAM, KDE NEEEXISTUJE STRACH	
Ukrajina a Bělorusko	722
ZBAVENÍ DIKTÁTU	
Pobaltské země	723
BEZ RUSKÉHO PATOSU	
Gruzie	724
BYL JEDNOU JEDEN IOSELIANI	
Střední Asie	726
NA HRANICI S ISLÁMEM	
Česko a Slovensko	728
PRONIKAVÉ POZOROVÁNÍ KAŽDODENNOSTI	
Maďarsko	730
PROCENTO AMBICIÓZNÍCH DĚL	
Balkán	733
PADAL DÉŠŤ	
Rumunsko a Bulharsko	737
VLAKEM DO ŽIVOTA	
Skandinávie	739
ZPOZA OPONY VYHLÍŽÍ KLAUN	
Dánsko a Island	742
VŮLE K OBNOVĚ	
Španělsko a Portugalsko	745
KVĚT JEHO TAJEMSTVÍ	
Řecko	748
KVÍTKO, POZDNÍ A CIZÍ	
Turecko	749
SVÁRY NEKLIDNÉ ZEMĚ	
Blízký východ	750
POD OLIVOVNÍKY	
Čína a Hongkong	755
REKORDNÍ POČET FESTIVALOVÝCH VAVŘINŮ	
Japonsko	759
PO KUROSAWOVI	
Dálný východ	761
V DÍŘE – POMOCNÁ DLAŇ	
Nový Zéland a Austrálie	764
JIŽ NEVYKOŘISŤOVANÉ IMPÉRIEM	

Latinská Amerika	766
ODJEZD Z NÁSTUPIŠTĚ NADĚJE	
Afrika	770
EVENTUALITA ODLIŠNÉ TOTOŽNOSTI	
Teoretici	773
Hledání akademické rigoróznosti	
Světová produkce dlouhometrážních filmů	776
Seznam filmových výrazových prostředků	779
Ediční poznámka k českému vydání	780
Seznam teoretických děl, která vyšla v českém překladu	783
Seznam zkratk zemí	784
Rejstřík českých názvů filmů	786
Rejstřík originálních názvů filmů	830
Rejstřík jmen	872